

# Atnaujinta informacija apie ekonominę ir pinigų aplinkos raidą

## Santrauka

2015 m. pradžioje šiek tiek sulėtėjęs, pasaulio ekonomikos augimas turėtų vėl po truputį spartėti, įvairiuose regionuose labai nevienodai. Yra JAV ir Jungtinės Karalystės ūkio aktyvumo didėjimo ženklų, o turimi Japonijos rodikliai, pirmąjį ketvirtį buvę labai geri, rodo augimo perspektyvos prastėjimą. Naujausi Kinijos ekonomikos duomenys rodo spartėjantį jos augimą antrąjį ketvirtį, bet akcijų kainų kritimas didina neapibrėžtumą. Pasaulinės prekybos augimo tempas tebėra lėtas, tai daugiausia lemia mažėjanti prekyba besiformuojančios rinkos ekonomikos šalyse. Bendroji infliacija pasaulyje ir toliau yra maža, nes jai didėti neleidžia anksčiau sumažėjusios energijos kainos.

Naujausiai euro zonos finansų rinkų raidai būdingas padidėjęs kintamumas, visų pirma dėl padidėjusio neapibrėžtumo, susijusio su Graikijos ir jos oficialių kreditorių derybomis. Nors euro zonos akcijų kainos nuo birželio pradžios bendrai didėjo, pastarosiomis savaitėmis fiksuoti tam tikri nemenki jų svyravimai. Kartu iš esmės nepakito euro zonos ilgalaikių vyriausybės obligacijų pajamingumas, jo lygis ir toliau buvo aukštesnis už balandžio viduryje buvusį istoriškai žemiausią lygį. Italijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje pajamingumo skirtumai, palyginti su Vokietijos obligacijų pajamingumu, sumažėjo, o likusiose euro zonos šalyse, išskyrus Graikiją, ir toliau apskritai iš esmės buvo stabilūs. Euro efektyvusis kursas smuko.

Patvirtinta, kad euro zonos ketvirtinis realiojo BVP augimas 2015 m. pirmąjį ketvirtį sudarė 0,4 procento. Augimą lėmė vidaus paklausa, palaikoma palankių privataus vartojimo, o dabar – dar ir investicijų veiksmų. Naujausi apklausų duomenys (iki birželio mėn.) toliau atitinka tolesnio nuosaikaus augimo tendenciją antrąjį ketvirtį. Manoma, kad ateityje ekonomikos atsigavimas turėtų apimti vis daugiau sričių. Vidaus paklausą turėtų palaikyti ECB pinigų politikos priemonės ir palankus jų poveikis finansinėms sąlygoms, taip pat pasiekta pažanga fiskalinės konsolidacijos ir struktūrinių reformų srityje. Be to, žemos naftos kainos turėtų toliau palaikyti namų ūkių realiąsias disponuojamas pajamas ir įmonių pelningumą, taip palaikydamos privatų vartojimą ir investicijas. Ir dar – euro zonos eksporto paklausai teigiamą įtaką turėtų daryti padidėjęs kainų konkurencingumas.

Metų pradžioje infliacija pasiekė žemiausią ribą, o pastaraisiais mėnesiais vėl tapo teigiama. Birželio mėn. ji truputį sumažėjo – iki 0,2 procento (gegužės mėn. buvo 0,3%). Remiantis turima informacija ir dabartinėmis naftos ateities sandorių kainomis, metinė infliacija pagal SVKI artimiausiais mėnesiais turėtų ir toliau būti maža, o metų pabaigoje padidėti, iš dalies dėl bazės efektų, susijusių su naftos kainų kritimu 2014 m. pabaigoje. Infliacija, palaikoma numatomo ekonomikos atsigavimo, smukusio euro kurso poveikio ir naftos ateities sandorių rinkoje įsivirtinusios prielaidos, kad artimiausiais metais naftos kainos šiek tiek kils, turėtų dar labiau padidėti 2016 ir 2017 m.

Siaurųjų ir plačių pinigų dinamika yra ir toliau didelė. Žemų palūkanų normų aplinkoje portfelių keitimas lemia plačių pinigų augimą, o vienadieniai indėliai toliau labai prisideda prie P3 augimo. Gerėja, bet ir toliau yra nedidelė paskolų dinamika, ypač paskolų ne finansų bendrovėms. Toliau mažėja bankų paskolų palūkanų normos, o naujausia euro zonos bankų apklausa dėl skolinimo sąlygų rodo, kad ir toliau gerėja skolinimo sąlygos ir didėja kredito paklausa. Taip pat sumažėjo kredito paklausos susiskaidymas atskirose šalyse, o tikslinės ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos padėjo pagerinti kredito pasiūlos sąlygas. Apskritai nuo 2014 m. birželio ECB įvestos pinigų politikos priemonės pastebimai gerina įmonių ir namų ūkių skolinimosi sąlygas ir didina kredito srautus visoje euro zonoje.

Remdamasi savo reguliaria ekonomine ir pinigų analize ir vadovaudamasi Valdančiosios tarybos ateities gairėmis, Valdančioji taryba 2015 m. liepos 16 d. susitikime nusprendė nekeisti pagrindinių ECB palūkanų normų. Kalbant apie nestandartines pinigų politikos priemones pasakytina, kad turto pirkimo programos ir toliau vykdomos sklandžiai. Valdančioji taryba taip pat iš naujo patvirtino savo ankstesnį vertinimą, kad būtina palaikyti stabilų pinigų politikos kursą, kai visiškai visų pinigų politikos priemonių įgyvendinimas suteiks reikiamą paramą euro zonos ekonomikai ir lems ilgalaiį infliacijos lygio grįžimą į mažesnį nei 2 %, bet jam artimą lygį vidutiniu laikotarpiu.

Ateityje Valdančioji taryba toliau atidžiau stebės padėtį finansų rinkose, taip pat galimas pasekmes pinigų politikos pozicijai ir kainų stabilumo perspektyvai. Jeigu kokie nors veiksniai lemtų pinigų politikos griežtinimą be pagrindo arba jeigu iš esmės pasikeistų kainų stabilumo perspektyvos, Valdančioji taryba reaguotų į tokią padėtį panaudodama visas priemones, turimas pagal įgaliojimus.